

Mødrehjælpen **Tema**

Analysenotat fra Mødrehjælpen. Nr. 13/Januar 2023

SKJULT GRAVID

Ingen skal føle sig alene under en graviditet

– Kvalitative indsigter fra en forebyggelses- og informationsindsats

Siden 2020 har Mødrehjælpen gennem en hjemmeside og tilbud om rådgivning rakt særskilt ud til gravide kvinder, der befinder sig i så sårbare situationer, at de er i risiko for at holde deres graviditet skjult. Med information og rådgivning har kvinderne bedre forudsætninger for at træffe et valg, der sikrer både egen og fosterets sikkerhed og sundhed.

I Danmark møder knapt 100 gravide kvinder hvert år op på landets fødeafdelinger og er i aktiv fødsel uden at være kendt af sundhedsmyndighederne. Det svarer til cirka en fødende kvinde ud af 600 om året. VIVE har på baggrund af dansk og international forskning kortlagt, at der er forskel på, hvem kvinderne skjuler deres graviditet for. Nogle kvinder skjuler graviditeten for deres nærmeste relationer, mens andre skjuler deres graviditet for de offentlige myndigheder¹. Ligesom nogle kvinder, pga. fx usikre livsvilkår, ikke har opdaget graviditeten eller i fornægtelse har skjult graviditeten for sig selv.

Kvinderne der holder deres graviditet hemmelig for omgivelserne, er forskellige både hvad angår alder, etnicitet, uddannelsesbaggrund, økonomi og civilstatus. Men fælles for dem er, at de befinder sig i en social krise, som kan gøre dem ude af stand til at varetage egen og fosterets/barnets sikkerhed.

En undersøgelse fra VIVE viser, at kvinder, der skjuler deres graviditet, er i større risiko for at efterlade eller

i værste tilfælde dræbe deres børn inden for 24 timer efter fødslen. Samtidig er der blandt disse kvinder en øget forekomst af fødsler uden for hospitalsvæsenet og uden hjælp fra sundhedsprofessionelle².

Undersøgelsen fra VIVE peger på, at der findes et forebyggelsespotentialer. Ikke mindst fordi de kvinder, der skjuler deres graviditet, oftest fortæller mindst én person om graviditeten. Det kan for eksempel være deres læge, kæreste eller familiemedlem³. Det vidner om, at de fleste af kvinderne har behov for at dele deres situation med et andet menneske. En nøgle til at forebygge situationer, hvor et spædbarn efterlades, synes derfor at være at nå tidligt ud til de kvinder, der potentielt holder en graviditet skjult. Med tryghedsskabende information kan de få den afgørende støtte, de har brug for.

1 Marie Jakobsen og Laura E. Navne (2019): "Skjult graviditet – Omfang, årsager samt mulige forebyggelses- og informationsindsatser". VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

2 Marie Jakobsen og Laura E. Navne (2019): "Skjult graviditet – Omfang, årsager samt mulige forebyggelses- og informationsindsatser". VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

3 Marie Jakobsen og Laura E. Navne (2019): "Skjult graviditet – Omfang, årsager samt mulige forebyggelses- og informationsindsatser". VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Med denne vidensopsamling ønsker vi at indkredse målgruppen og beskrive dens udfordringer. Undersøgelsen bygger på data fra Mødrehjælpens indsats *Skjult Gravid* fra 2020-2022.

Data indbefatter:

- 1) Hjemmesidestatistik fra www.moedrehjaelpen.dk/skjult-gravid/
- 2) Registreringer fra Mødrehjælpens rådgivning samt
- 3) Interviews med rådgivere i Mødrehjælpen⁴.

⁴ Læs mere om datagrundlaget bagerst.

Vidensopsamlingens hovedresultater:

- Lidt over halvdelen (51 %) af dem, der benytter Mødrehjælpens tilbud om rådgivning til skjult gravide, er under 25 år. 28 % er 20 år eller derunder.
- Knap 30 % af dem, der kontakter Mødrehjælpens Skjult Gravid-rådgivning, er pårørende til en gravid.
- Kendskabet til muligheden for abort uden forældre-samtykke er begrænset både hos borgere og fagpersoner.
- Vejen til abort, svangreomsorg og fødselshjælp er vanskelig og uigennemskuelig, hvis man ikke har et sundhedskort.

Kvinderne der holder deres graviditet hemmelig for omgivelserne, er forskellige både hvad angår alder, etnicitet, uddannelsesbaggrund, økonomi og civilstatus.

OM MØDREHJÆLPEN

Mødrehjælpen støtter og styrker børnefamilier og gravide gennem professionel rådgivning og frivillige aktiviteter. En vigtig del af Mødrehjælpens formål er, at arbejde for øget offentlig og politisk forståelse for gravides og børnefamiliers vilkår og sikre, at flere sårbare familier kommer til orde.

I 2021 fik 46.249 personer rådgivning, økonomisk støtte eller deltog i frivillige aktiviteter gennem Mødrehjælpen.

Hjælp til en lille gruppe i stor krise

Målgruppen for denne indsats er – heldigvis – ikke stor. Det er få, der befinder sig i en så sårbar situation, at de er nødt til at skjule en graviditet. Det har derfor ikke været et mål for indsatsen, at hjemmesiden skulle have mange besøgende, eller at rådgivningen skulle få mange henvendelser. Det primære formål er, at hjælpen når ud til dem, der virkelig har brug for det.

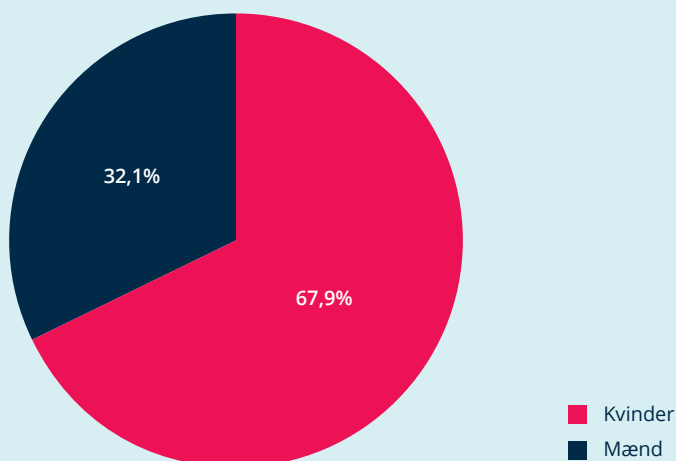
Da målgruppen er kompleks, sårbar og oftest ønsker at forblive anonym og hemmeligholde graviditeten, er det vanskeligt at opspore og nå ud til målgruppen. I denne vidensopsamling giver vi et indblik i, hvad der karakteriserer de kvinder, der ender med at række ud og søge hjælp på trods af, at de står i en kompliceret situation. Datagrundlaget er indsamlet i tre spor. Det første spor er trafikken, rækkevidden og brugeradfærden på hjemmesiden. Det andet spor udgøres af registreringer fra Mødrehjælpens rådgivning, Holdepunkt. Tredje spor er en eksplorativ opsamling blandt Mødrehjælpens rådgivere, der har været i kontakt med en bruger – telefonisk eller på chat. På baggrund af de tre datakilder giver nedenstående en karakteristik af de personer, der har gjort brug af de tilbud, der henvender sig til projektet samt hvilke behov og hvilken usikkerhed de har givet udtryk for. Først vil vi beskrive, hvordan vi har identificeret og opsporet målgruppen.

En hjemmeside, der rækker ud og viser vej

Skjultgravid.dk er en integreret del af Mødrehjælpens digitale rådgivningsplatform. Med oprettelsen af hjemmesiden har gruppen af særligt sårbare gravide fået en adgang til relevant information. Gruppen tilbydes også direkte adgang til rådgivning på chat og telefon. Som noget helt særligt for denne indsats tilbydes brugerne også rådgivning via mail, så de brugere, der har brug for kontakt uden for Mødrehjælpens normale åbningstid, har haft mulighed for at få den hjælp. Et primært fokus på hjemmesiden er at formidle rettigheder i forbindelse med en graviditet og eventuel fødsel i Danmark. Derudover formidles information om typiske reaktionsmønstre og årsager til at holde sin graviditet skjult. Kvinder og pårørende får samtidigt beskrevet de forskellige muligheder tilpasset den enkeltes situation og behov.

Siden lanceringen i 2020 har i alt 19.534 brugere været inde på skjultgravid.dk. Disse brugere har besøgt hjemmesiden 22.161 (sessioner) gange, som har resulteret i 33.609 sidevisninger med en gennemsnitlig engagementstid på 1 minut og 7 sekunder. Størstedelen af brugerne (81,2 %) har besøgt hjemmesiden efter at have lavet en Google-søgning. De fleste brugere (76,8 %)

FIGUR 1 FORDELING AF KØN HOS BESØGENDE PÅ HJEMMESIDEN

Tallene er baseret på 25,9 % af samlet antal sessioner (besøg).

besøger hjemmesiden via deres mobiltelefon, 21,7 % besøger hjemmesiden via desktop og resten via tablets. De besøgende på hjemmesiden er primært kvinder i aldersgruppen 25-34 år. Mere end en fjerdedel af de besøgende er dog mænd, og en del besøgende er over 45 år. Dette tyder på, at hjemmesiden også besøges af personer, der ikke selv er gravide. Disse brugere kan både være fagpersoner eller pårørende til en gravid. Fra vores rådgivningsdata kan vi se, at der både er mænd (fædre til barnet) og bedsteforældre, der kontakter rådgivningen for råd og vejledning.

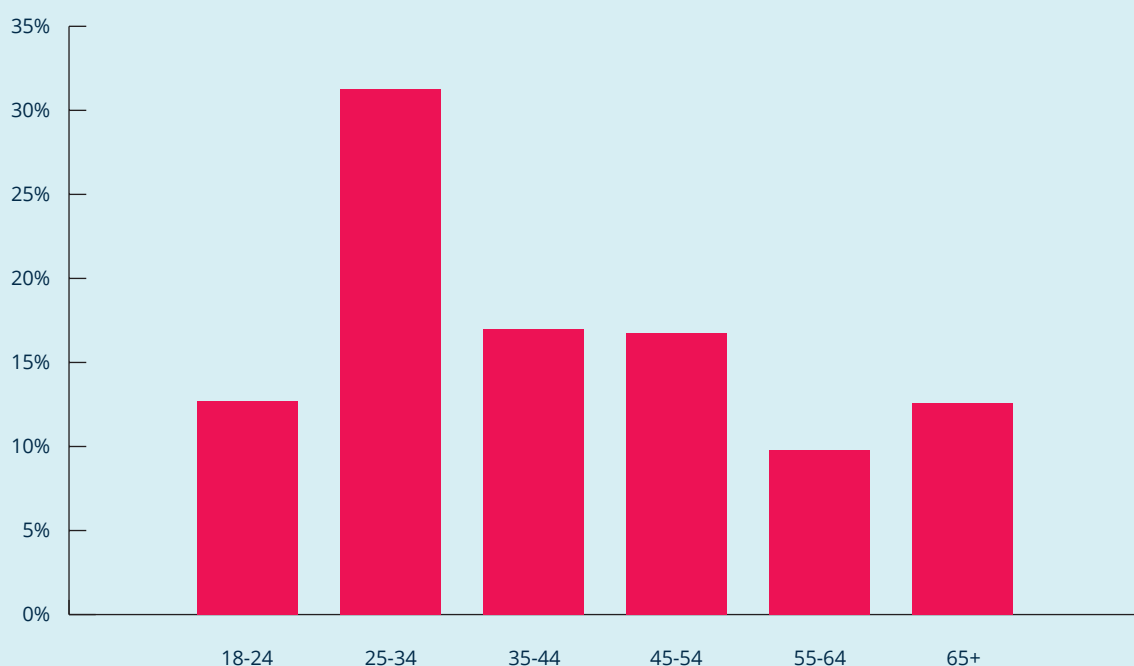
Hjemmesiden kan tilgås på dansk, engelsk, spansk, rumænsk og arabisk, da vi har erfaring med, at målgruppen for indsatsen ikke altid taler dansk, men også kan være udlændinge, der af forskellige årsager befinder sig i Danmark. Hjemmesidens indhold kan tilgås på dansk og engelsk. På spansk, rumænsk og arabisk kan målgruppen få udvalgt information om deres rettigheder og muligheder for hjælp. De fem sprogversioner er udvalgt på baggrund af en dialog med projektets netværksgruppe.

At hjemmesiden kan tilgås på flere sprog, er med til at sikre, at vi når bredt ud og hjælper så mange som muligt. Der er mest trafik på de dansksprogede dele af hjemmesiden, men også de engelske undersider er velbesøgte. Der er samlet set færre sidevisninger på de rumænske (744 sidevisninger), spanske (582 sidevisninger) og arabiske (134 sidevisninger) undersider. Den engelske side med rådgivning til gravide, der overvejer en abort, er den side med flest sidevisninger. Dernæst kommer den danske underside målrettet gravide, der frygter, at deres barn vil blive fjernet.

Aftabuiserende rådgivning som bindeled

Gennem hjemmesiden får de gravide og deres pårørende direkte adgang til Mødrehjælpens chat-rådgivning. Her kan de chatte på dansk eller engelsk med en af Mødrehjælpens socialrådgivere. Målgruppen har også haft mulighed for at ringe til Mødrehjælpens nationale rådgivning via et særskilt telefonnummer for at tale med en rådgiver om den pågældende situation. Dette kan ligeledes foregå på dansk eller engelsk.

FIGUR 2 FORDELING AF ALDER HOS BESØGENDE PÅ HJEMMESIDEN

Tallene er baseret på 25,5 % af samlet antal sessioner

I projektperioden har der samlet været 66⁵ henvendelser til Mødrehjælpens rådgivning, som har relateret sig til en problemstilling omkring en skjult graviditet. Heraf har 15 været telefoniske og 51 været på chat. Langt størstedelen (88 %) af disse henvendelser er fra kvinder, og 54 % er mellem 21-30 år, mens næsten 28 % er mellem 15-20 år. De fleste kender til rådgivningen gennem skjultgravid.dk. De fleste henvender sig til rådgivningen med et ønske om vejledning i forhold til graviditet og fødsel, og en del af disse befinder sig i Danmark på turistvisum eller uden opholdstilladelse.

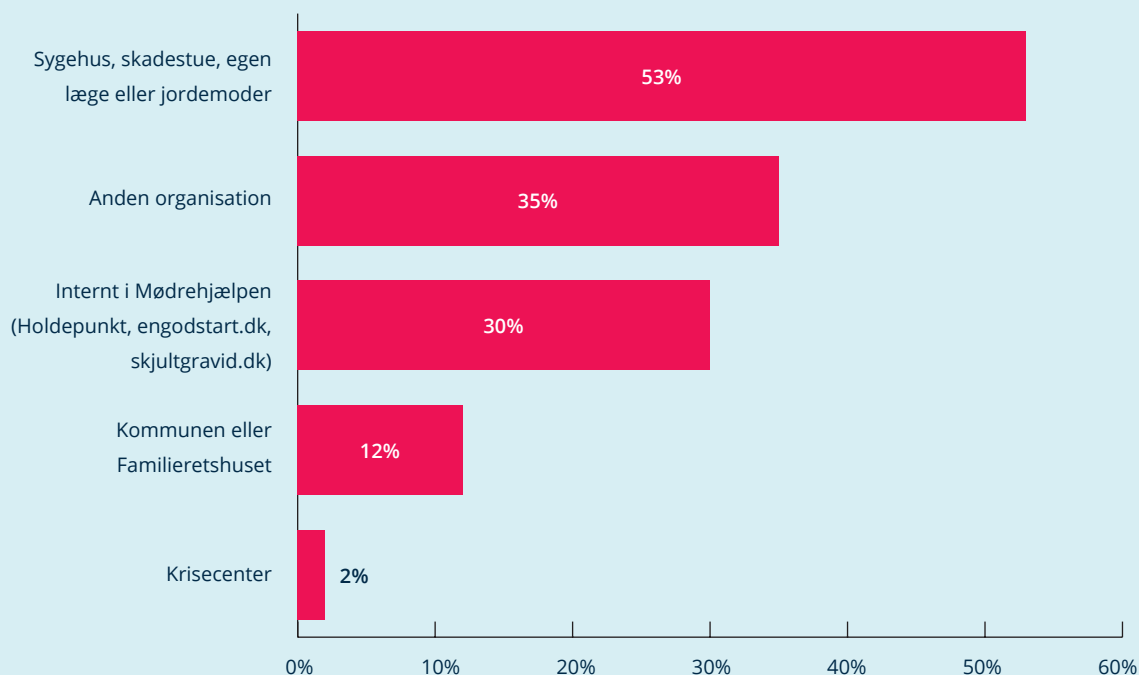
En af de vigtigste opgaver for indsatsen er at sikre, at kvinderne ikke står alene med deres graviditet, at deres følelser af skyld og skam mindskes, og at de bliver klar

over, at de har muligheder for at få hjælp. Rådgiverne har derudover fokuseret på at henvise til den rette hjælp. Enten ved at få en abort eller ved at føde og efterfølgende drage omsorg på barnet på tryk vis.

Figur 3 viser, at lidt over halvdelen (53 %) af rådgivningerne ender med, at personen bliver henvist videre til et sygehus, skadestue, egen læge eller jordemoder. Det kan for eksempel være for at forhøre sig om muligheden for behandling under diskretion eller for specifikke priser på forskellige forhandlinger. Lidt over en tredjedel (35 %) af brugerne henvises til en anden organisation. Det kan fx være Sundhedsklinikken for udokumenterede migranter hos Røde Kors, Sex & Samfund, RED Center mod æresrelaterede konflikter, Lev Uden Vold m.fl.. 12 % henvises til kommunen eller Familieretshuset, og en mindre del (2 %) henvises til et krisecenter. Det er muligt at give flere svar, derfor summerer figuren ikke til 100 %.

5 Dertil kommer flere rådgivninger over e-mail, der ikke indgår i det kvantitative datamateriale.

FIGUR 3 HVOR ER BRUGEREN GUIDET VIDERE TIL VED AFSLUTNING?

Spørgsmål: Hvor er brugeren guidet videre til ved afslutning (antal respondenter: 43).

Næsten en fjerdedel er 20 år eller derunder

Som tidligere beskrevet er 28 % af de kvinder, der har kontaktet Mødrehjælpen i forbindelse med en skjult graviditet mellem 15-20 år, og knapt halvdelen er under 25 år. Mødrehjælpens rådgivere fortæller samstemmende, at de unge kvinder er nervøse for, hvad deres forældre eller nærmeste omgivelser vil tænke om graviditeten. Kvinderne frygter dermed reaktionerne fra deres nærmeste netværk og er bange for at blive presset til at træffe en beslutning, de ikke er klar til.

Kvinderne fortæller rådgiverne om følelsen af et stort ansvar for at undgå at blive gravide, og at de i forbindelse

hermed er bange for at skuffe deres forældre ved at fortælle dem om graviditeten. Særligt er der blandt disse helt unge kvinder behov for hjælp til, hvordan de kan få foretaget en abort uden deres forældres viden. Nogle af kvinderne fortæller også, at de er bange for konsekvenserne, hvis deres forældre finder ud af, at de er seksuelt aktive. Flere har forsøgt at kontakte egen læge, men er blevet mødt med modvilje eller mangel på forståelse for, hvorfor forældrene ikke må få kendskab til graviditeten. Nogen har på grund af bekymringer for selv samme ikke kontaktet deres læge og kontakter derfor i stedet for Mødrehjælpens rådgivning for at få hjælp til, hvad de skal gøre.

FIGUR 4 FORDELING AF ALDER FOR BRUGERE AF RÅDGIVNINGEN

Aldersinterval	Andel
15-20 år	28%
21-25 år	23%
26-30 år	31%
31-35 år	10%
36-40 år	3%
Over 40 år	5%

(Antal respondenter: 58)

EN 16-ÅRIG PIGE KONTAKTER RÅDGIVNINGEN*

Pigen har fundet ud af, at hun er gravid og vil gerne have foretaget en abort uden hendes forældres kendskab. Hun er bange for at blive smidt ud hjemmefra, hvis de finder ud af, at hun er gravid. Hun forklarer, at dette skyldes religiøse og kulturelle årsager. Hun føler selv, at hun er for ung til at skulle have et barn og ser det ikke som en mulighed at beholde barnet. Pigen kærester, som er far til barnet, ved godt, at hun er gravid, og ved også, at hun ønsker at få foretaget en abort. Pigen fortæller, at hun tidligere har henvendt sig til egen læge, som har afvist hendes ønske om at få foretaget en abort uden samtykke fra forældrene.

Rådgivning

Rådgiveren henviser pigen til egen læge igen og råder hende til at bede om at blive henvist til Abortsområdet. Rådgiveren forklarer, at det er vigtigt, at pigen fortæller lægen om omstændighederne ved den skjulte graviditet. Pigen kontakter Mødrehjælpen igen og fortæller, at hun har talt med sin læge, der igen har afvist hendes ønske om en abort uden forældrenes kendskab. Rådgiveren henviser herefter blandt andet pigen til at opsøge en anden læge og sætter en støttesamtale om abort op med en rådgiver i Mødrehjælpen, da pigen virker ulykkelig og desperat og har brug for en længere støttende samtale.

**Casebeskrivelserne her i vidensopsamlingen er udarbejdet på baggrund af rådgivninger i Mødrehjælpens Skjult Gravid-rådgivning. Casene er anonymiseret, så stedord, alder, relationer og begivenheder er ændret.*

For de gravide under 18 år, der har kontaktet Mødrehjælpens rådgivning, er det særligt retten til abort uden forældresamtykke, der udgør en problemstilling i forbindelse med at hemmeligholde graviditet. I udgangspunktet skal forældre give tilladelse før en kvinde under 18 år kan få lov til at gennemføre en abort. Hvis kvinden ikke ønsker, at forældrene skal orienteres, kan hun dog i særlige tilfælde søge tilladelse til abort uden forældresamtykke hos Samrådet for abort og sterilisation.

I kontakten med de helt unge kvinder har Mødrehjælpens rådgivere fokuseret på at aftabusere situationen og gøre de forskellige handlemuligheder tydelige, herunder muligheden for at opsøge en anden læge, hvis man er utryk ved at tale med en familielæge om graviditet og abort. Endvidere har Mødrehjælpen henvist til relevante aktører, der kan hjælpe kvinderne videre.

Pårørende er en nøgle til kontakt

28 % af dem, der er kommet igennem til rådgivningen, har været pårørende til den gravide. Det er særligt partnere eller forældre til enten kvinden eller partneren, der har rakt ud og søgt støtte i Mødrehjælpen. Henvendelserne fra de pårørende drejer sig primært om hjælp til abort og muligheden for fødselshjælp og svangreomsorg. Det har været komplekse forløb, og det er ofte forløb, hvor den gravide kvinde har befundet sig i en dyb krise. Det kan for eksempel være graviditeter, der udspringer af et seksuelt overgreb, som gør, at kvinden ikke ønsker at tale om sin situation.

Pårørende har også kontaktet Mødrehjælpens Skjult Gravid-rådgivning, i tilfælde hvor kvinderne selv er faret vild i og ikke kan overskue, hvad deres handlemuligheder er. Det er særligt ved eksempler, hvor kvindens opholdsgrundlag er uafklaret. I disse tilfælde har det særligt været pårørende til kvinder, der har en beskæftigelse i Danmark, der er forudsat af, at de ikke er gravide. Det kan for eksempel være kvinder, der arbejder som au pair. Eller det kan fx være udlændinge, der i landet på turistvisum og afventer afklaring på deres opholdsgrundlag i forhold til kommende beskæftigelse eller kæresteforhold.

I de tilfælde, hvor de pårørende har rakt ud til Mødrehjælpens rådgivning, har rådgiverne fokuseret på, hvordan den pårørende bedst kan hjælpe og støtte den gravide. Derudover har det været en opgave at fortælle den pårørende om den gravides forskellige handlemuligheder og rettigheder samt henvise til steder, hvor den gravide kan søge yderligere hjælp.

Svært at få hjælp uden et sundhedskort

Mange af de henvendelser rådgiverne har håndteret, har været fra udlændinge. Det har både været udlændinge med lovligt ophold i Danmark, der opholder sig i Danmark på et turistvisum og søger information om mulighederne for abort og fødsel i Danmark uden et sundhedskort. Og det kan være udlændinge, der søger hjælp, fordi de ikke har lovligt ophold i Danmark og dermed ikke har ret til andet end akutte sundhedsydelse. Fælles for dem, der opholder sig

FASTER TIL EN 20-ÅRIG KVINDE KONTAKTER RÅDGIVNINGEN

Den 20-årige kvinde var blevet gravid efter en voldtægt og havde ikke fortalt nogen om graviditeten, før hun var på fødegangen. Her ringer jordemoderen til fasteren. Familien har i noget tid undret sig over, at kvinden var droppet ud af sin uddannelse og havde mistet overblikket over sin økonomi. Kvinden ønsker først at bortadoptere barnet, men ender med at knytte sig til barnet og vælger dermed at beholde barnet med støtte fra sit familiære netværk. Kvinden er startet på sin uddannelse igen og er i gang med at fastslå faderskab, og fasteren er bekymret for, hvordan hun bedst støtter den unge kvinde i situationen. På grund af de komplekse omstændigheder er sagen nu i byretten, og fasteren er i tvivl om, hvorvidt hun må tage med i byretten.

Rådgivning

Rådgiveren rådgiver fasteren til at tage med til de forskellige møder med myndighederne og opfordrer hende til fortsat at yde den støtte, hun har givet hidtil. Derudover hjælper rådgiveren fasteren til, hvordan hun kan opfordre kvinden til at søge hjælp hos Center for Seksuelle Overgreb.

i Danmark uden opholdsgrundlag er, at de i mange tilfælde lever uden kontakt til det offentlige system, fordi de frygter hjemsendelse. De undlader derfor i mange tilfælde at opsøge læge og jordemoder og går ikke til undersøgelser i forbindelse med graviditeten. Enten fordi de ikke tør, og/eller fordi de ikke kender deres rettigheder og muligheder. Kvinderne har givet udtryk for, at de ikke ved hvor eller til hvem, de skal henvende sig i forbindelse med abort, graviditet og fødsel. Samtidig har mange været nervøse for, hvordan de skal betale for sundhedsydelse, hvilket har afholdt dem fra at søge den rette sundhedsfaglige hjælp.

I de tilfælde hvor kvinderne ikke har haft CPR-nummer, har Mødrehjælpens rådgivere haft særligt fokus på

at hjælpe kvinderne til at skabe overblik over deres rettigheder og gøre det klart, hvordan de kan få sundhedsfaglig hjælp. Ikke alle udlændinge, der har kontaktet rådgivningen, har fortalt rådgiveren om, hvorvidt de har opholdt sig i Danmark på et lovligt grundlag, men rådgiverne har i nogle tilfælde fået indtryk af, at der var tale om en ressourcestærk person, der eksempelvis ikke frygtede at blive sendt hjem, hvis de opsøgte sundhedsvæsenet. Det kan skyldes, at en hjemmeside har en universal tilgængelighed, så vi med denne kanal også har henvendt os til nogle af de kvinder, der ikke er udfordret af en skjult graviditet, men i højere grad søger hjælp til, hvordan de får sundhedsfaglig understøttelse, fordi de vil være en del af den målgruppe, der vil skulle betale for sundhedsydelser i Danmark.

28 % AF DE KVINDER, DER HAR KONTAKTET MØDREHJÆLPENS RÅDGIVNING I FORBINDELSE MED EN SKJULT GRAVIDITET, ER MELLEML 15-20 ÅR

EN SVIGERINDE TIL EN SYDKOREANSK KVINDE KONTAKTER RÅDGIVNINGEN

Svigerinden kontakter rådgivningen, da hendes brors kæreste, der snart har termin, opholder sig i Danmark uden CPR-nummer. Hun var sammen med sin danske kæreste flyttet til Danmark med en plan om at blive gift og bosætte sig. Inden brylluppet omkommer kæresten i en ulykke, og kvinden står nu alene med graviditeten uden opholdsgrundlag i Danmark. Hun står til at skulle hjemsendes, men denne proces er trukket ud på grund af COVID-19. Svigerinden har gennem længere tid forsøgt at få hjælp i forhold til svangreomsorg til kvinden, men oplever at blive kastet rundt mellem forskellige aktører. Svigerinden har i denne forbindelse købt scanninger for kvinden på hospitalet. Hun har nu fået at vide, at dette betyder, at kvinden ikke længere kan modtage hjælp i Røde Kors Sundhedsklinik, og familien står nu over for selv at skulle dække hospitalsudgifter i forhold til den kommende fødsel.

Rådgivning

Rådgiveren undersøger en række spørgsmål i forhold til faderskabsafklaring, indfødsret mv. med Mødrehjælpens jurist og kontakter Røde Kors for at forstå, hvad der er baggrund for afvisningen herfra. Rådgiveren vender tilbage til svigerinden og henviser hende til relevante aktører, hvor hun kan søge råd om bl.a. kvindens hjemsendelsessag. Desuden viderefremidler hun fra Røde Kors, at de efter fødslen kan hjælpe med vaccinationer og børneundersøgelser.

Anbefalinger til bedre forebyggelse af skjult graviditet

På baggrund af vidensopsamlingen vil Mødrehjælpen fortsat arbejde med at sikre relevant, tryghedsskabende og opdateret vejledning og støtte til kvinder, som er i risiko for at skjule en graviditet. Samtidig anbefaler Mødrehjælpen, at der arbejdes for yderligere tiltag, der kan støtte og hjælpe både kvinder, der er i risiko for at skjule en graviditet, deres pårørende og relevante fagpersoner. Mødrehjælpen har lavet syv konkrete anbefalinger, som henvender sig til både beslutningstagere og fagpersoner.

Samlet kan anbefalingerne bidrage til at sikre mere tryk og sikker hjælp til de kvinder, der befinder sig i særligt desperate situationer i forbindelse med en graviditet.

Mødrehjælpens syv anbefalinger er:

1. Mulighed for anonym svangreomsorg: Der mangler muligheder for anonym svangreomsorg. Særligt de helt unge kvinder og kvinder uden et sundhedskort vil kunne hjælpes bedre, hvis de har adgang til et tillidsfuldt, myndighedsfrit og anonymt rum, hvor de kan søge hjælp og vejledning ift. abort og svangreomsorg. Her vil kvalificerede fagpersoner kunne hjælpe kvinderne og evt. pårørende i den akutte situation og motivere og bygge bro til, at kvinden søger videre til den rette hjælp og dermed sikre tryk og sikker hjælp for både kvinde og foster/barn.

2. Ensretning af fortolkning af regler på sundhedsområdet: Der eksisterer forskellige praksisser på tværs af både regioner, hospitaler og læger ift. behandling af gravide uden sundhedskort. Det gør det vanskeligt for gravide og deres pårørende at navigere i og kan gøre, at de risikerer at skjule deres graviditet for myndighederne af frygt for eventuelle konsekvenser. I værste fald til skade for mor og/eller foster/barn under graviditeten eller i forbindelse med fødslen.

3. At aftaubisere situationen: Kvinder, der skjuler deres graviditet, er ofte meget skamfulde omkring deres situation. Vi bør hjælpe kvinderne ved at fortælle, at de kan få hjælp. Både gratis og anonymt.

4. Støttesamtale ved tvivl om abort: Nogle kvinder har brug for afklaring og vejledning i forhold til muligheden for abort. Her er der mulighed for at henvise kvinden til en støttesamtale ved tvivl om abort i Holdepunkt, Mødrehjælpens landsdækkende rådgivning.

5. Abort uden forældres samtykke og med

diskretion: For de unge piger, som skjuler deres graviditet for deres familie fx af kulturelle eller religiøse grunde, vil information om muligheden for at ansøge om abort uden forældres samtykke, hvis hun er under 18 år, være relevant sammen med oplysningen om, at hun har ret til en støttesamtale.

6. Hjælp og støtte i løbet af graviditeten: For de kvinder, der ønsker at gennemføre graviditeten, eller når abort ikke længere er en mulighed, vil det være en god idé for både hendes egen og barnets sundhed at få guidet kvinden i retning af relevante sundhedsfaglige tilbud. Her er der forskellige muligheder afhængig af kvindens opholdsstatus. Vi har samlet et overblik over mulighederne for hjælp i graviditeten for både kvinder med dansk CPR-nummer og udlændinge uden sundhedskort på siden. Læs mere her: <https://moedrehjaelpen.dk/skjult-gravid/baerer-du-paa-en-hemmelighed/stoette-i-graviditeten/>

7. Mulighed for at føde under diskretion: For nogle kvinder, der skjuler deres graviditet, vil det være betryggende og relevant at blive oplyst om muligheden for at føde under diskretion på landets fødeafdelinger. Ligeledes tilbydes personer uden ret til danske sundhedsydelse i dag akut hjælp på landets hospitaler, for eksempel til komplikationer under graviditet og fødsel.

Om VIVEs rapport

VIVE har, på opdrag af satspuljeforhandlingerne, undersøgt de internationale erfaringer med babyluger samt årsager til og omfang af skjult graviditet i Danmark. Rapporterne konkluderede, at der ikke var dokumenteret positiv effekt af babyluger i udlandet, og at andre forebyggelsestiltag var at foretrække. Hvad angår omfanget af skjult graviditet i Danmark, fandt VIVE, at op mod 100 kvinder om året skjuler deres graviditet for den offentlige svangreomsorg. Tallet er overraskende højt og indikerer, at en større målgruppe end antaget ikke har tillid til systemet eller af andre årsager undgår kontakt. Denne målgruppe vurderes af VIVE til at være i særlig risiko for at efterlade deres nyfødte som hittebørn.

Om vidensopsamlingen

Data i vidensopsamlingen baserer sig på den dokumentationsindsats, der er pågået i forbindelse med Mødrehjælpen's projekt 'Forebyggelses- og informationsindsats målrettet sårbare gravide'. Evalueringsdesignet udgøres af tre spor.

Første spor er måling af hjemmesidens trafik, rækkevidde og brugernes onlineadfærd. Hjemmeside-trafikken er trukket fra Google Analytics for perioden 31. august 2020 til 1. maj 2022. I alt har 13.209 brugere været inde på skjultgravid.dk. Disse brugere har besøgt sitet 15.043 gange, som har resulteret i 23.473 sidevisninger.

Andet spor er registreringer fra rådgivning i Mødrehjælpen's landsdækkende rådgivning, Holdepunkt. Mødrehjælpen registrerer alle rådgivninger i CRM-systemet Microsoft Dynamics 365. Chatrådgivninger registreres i sit eget system Basechat, men sammenkøres med data fra CRM i forbindelse med afrapporteringer og analyser. Vidensopsamlingen er udarbejdet på baggrund af data fra perioden den 1. december 2019 til den 30. juni 2021 og igen fra den 1. januar til den 1. juni 2022. Fra den 1. december 2019 til den 1. juni 2021 har der samlet været 66 brugere i Skjult Gravid. Heraf har 15 brugere fået telefonisk rådgivning og 51 brugere har fået chatrådgivning.

Tredje spor er en kvalitativ, eksplorativ opsamling blandt Mødrehjælpen's rådgivere. Opsamlingen er foregået ved interviews med rådgiverne efter endt rådgivning. Interviewene har kortlagt karakteristika over de personer, rådgiverne har været i kontakt med, samt hvilke behov og usikkerheder de har givet udtryk for. Endvidere har interviewene afdækket de vanskeligheder, Mødrehjælpen's rådgivere har haft ift. at rådgive brugeren. Der er foretaget 21 interviews.

OVERORDNET HAR PROJEKTET HAFT TRE MÅL:

1. At sikre tryghedsskabende information til sårbare gravide om mulighederne for rådgivning, hjælp og sikkerhed i forbindelse med graviditet og fødsel.
2. At sikre kompetent rådgivning i et tryghedsskabende, myndighedsfrit rum for sårbare gravide.
3. At sikre vidensdeling mellem relevante aktører på feltet, så indsatsen for sårbare gravide styrkes på tværs af sektorer.

FOR AT KUNNE INDFRI DE TRE MÅL HAR MØDREHJÆLPEN GENNEFØRT FØLGENDE:

1. Rådgivnings- og informationssiden www.moedrehjaelpen.dk/skjult-gravid/ er åbnet som en del af Mødrehjælpen's digitale platform med relevant og målrettet information på fem forskellige sprog til sårbare gravide, der er i risiko for sociale kriser med alvorlige konsekvenser for barnet og/eller egen sundhed og trivsel.
2. Mødrehjælpen's professionelle rådgivere har modtaget kompetenceudvikling, så der er klædt på til at rådgive og hjælpe sårbare gravide i social krise.
3. Skabt en netværksgruppe, der består af relevante aktører fra feltet, som har specialiseret viden om eller er i kontakt med dele af målgruppen. Da målgruppen er kompleks og svær at nå ud til, har netværksgruppen været en god kanal til at sprede budskabet til de kvinder og fagpersoner, der har brug for at vide, at der eksisterer et trygt rum, hvor kvinderne kan få hjælp.

Mødrehjælpen Tema

SKJULT GRAVID

ANALYSENOTAT NR. 13/JANUAR 2023

REDAKTØR CAROLINE JOHNSON · CAJ@MOEDREHJAELEN.DK

ANALYSE EMILIE HAGEMAN NIELSEN, NANNA WINDFELD, CÆCILIE LYNGØ JENSEN OG CHRISTIAN NOER SNORGAARD

GRAFISK DESIGN PETER WALDORPH

MØDREHJÆLPEN ABEL CATHRINES GADE 13 · 1654 KØBENHAVN V. TELEFON 3345 8600 / MOEDREHJAELEN.DK